

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมด้วยเทคนิคการควบคุมตนเองเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

The Developing training programs by self-control technique for reinforce negative attitudes to aggression of grade 4-6 students.

สาวิตรี ประไพเมือง,¹ สมบัติ ท้ายเรือคำ,² บังอร กุมพล³

Sawitri Prapaimueang,¹ Sombat Tayraukham,² Bang on Khumphol³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน 2. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 60 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว จำนวน 55 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.302 - 0.825 ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.940 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way repeated measure MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน มีคะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความก้าวร้าว, การพัฒนาโปรแกรม

¹ นิสิตระดับปริญญาโท, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์, ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Associate Professor, Department of Educational Research and Development, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Assistant Professor, Department of Mathematics Faculty of Science, Mahasarakham University

Abstract

The purposes of this study were to develop training programs for reinforce negative attitudes to aggression of students grade 4-6. The samples of this study were 60 students studying in the Prathomsuksa 4-6. They were selected though cluster random sampling method. The research instruments used in the study were the negative attitude of students towards aggression 55 items form, the negative attitude of students towards aggression scale with discriminating power ranging 0.302 – 0.825 and a reliability of 0.940. The statistics used for analyzing the collected data were mean, Percentage, standard deviation, and One-way repeated measure MANOVA

The study showed that 1) Training programs for reinforce negative attitudes of students toward aggression have result of evaluation as a whole at the appropriately level. 2) The students showed gains in training programs for reinforce negative attitudes aggression after program participation (Post-test) and 2 weeks (Follow) after the program participation from before the program participation (Pre-test) at the .01 level of significance.

Keywords: Aggression, Developing training Program

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพและทางสังคมในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อกลไกการทำงานของสถาบันทางสังคม และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆของบุคคลและเกิดปัญหาขึ้นมากมาย สภาพปัญหาดังกล่าวนับว่าเป็นอุบัติการณ์ที่ชัดเจนและรุนแรงมากในกลุ่มวัยรุ่นของสังคมที่ทันสมัย (Modernized Society) (เรื่องชัย ทรัพย์นิรันดร์. 2546 : 6) มีเด็กนักเรียนและวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ประพฤติตนเป็นนักเลงส่อไปในทางอันธพาล มีกิริยาท่าทางแข็งกระด้าง ก้าวร้าว วาจาหยาบคาย บ้างก็แสดงออกด้วยการแต่งกาย และอากัปกริยาเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้ที่พบเห็น มีการจับกลุ่มก่ออาชญากรรมมีคม ยกพวกตีกัน ทำร้ายกัน มีการประพฤติผิดกฎหมาย มีการทำร้ายร่างกายเกิดขึ้นในอัตราที่บ่อยมากขึ้น

พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหากับผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเอง เพื่อนร่วม

ชั้นเรียน และเป็นปัญหากับครูผู้สอนด้วย คือ เป็นปัญหากับผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเอง ทำให้ฟังครูผู้สอนได้ไม่ต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และยังรบกวนเพื่อนในชั้นเรียนทำให้เพื่อนในชั้นเรียนขาดสมาธิในการเรียน เรียนไม่เข้าใจ เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนส่วนปัญหาที่เกิดกับครูผู้สอน คือ ทำให้การสอนหยุดชะงักเพราะต้องคอยเตือนผู้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว และเมื่อเกิดภาวะเช่นนี้บ่อยครั้งมาก อาจทำให้ครูผู้สอนหงุดหงิด อารมณ์เสียทำให้ประสิทธิภาพในการสอนลดลง (พระวัศมี บุตรดีคำ. 2551 : 2)

พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ เจตคติจากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนมากในหลายประเทศ หลายเชื้อชาติมักพบว่า เจตคติและพฤติกรรมของบุคคลเดียวกันมีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และงานวิจัยส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์กันในทางบวกระหว่างเจตคติกับพฤติกรรม (ริงสรรค์ โฉมยา. 2553 : 325-329) โดยเจตคติอาจจะเป็นบวกหรือลบก็ได้ ถ้า

บุคคลมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีเจตคติทางลบก็จะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยง (สุวรรค์ โค้วตระกูล, 2552 : 396) เจตคติจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งทางด้านลบและบวกเนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ต้องมีหลักการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากเจตคติเป็นคุณลักษณะภายในที่มีความคงทน เปลี่ยนแปลงได้ยาก หากใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม นอกจากจะไม่ทำให้เจตคติเกิดการเปลี่ยนแปลง อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณลักษณะภายในและพฤติกรรมของบุคคลในทางลบด้วย

ความสามารถการควบคุมตนเองเป็นเทคนิคกระบวนการหนึ่งของการปรับพฤติกรรมเป็นความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนโดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของตน หรือเป็นวิธีการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือเป็นวิธีการต่อต้านด้านพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ดังนั้น การจะใช้วิธีการควบคุมตนเองจึงต้องใช้ความพยายามและพฤติกรรมใดที่ทำให้ได้ยากก็จะต้องใช้ความพยายามมากกว่าพฤติกรรมที่ทำให้ได้ง่าย ทั้งนี้การฝึกควบคุมตนเองนั้นมักจะใช้การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกันควบคู่ไปด้วย

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมในโรงเรียนของนักเรียนและจากข่าวสารต่างๆ ในสังคมในปัจจุบันพบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น การแสดงกิริยาล้อเลียน การแสดงกิริยากระแทกกระทั้น การไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง การทะเลาะวิวาท การทำลายสิ่งของต่างๆ การโต้เถียงกับครู การพูดประชดประชัน การใช้คำพูด รุนแรงและหยาบคาย การข่มขู่เพื่อน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยเทคนิคการควบคุมตนเอง เพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน โดยใช้เทคนิคการควบคุมตนเอง อันจะเป็นแนวทาง

ที่จำทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลัง การใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนหลังการใช้โปรแกรมและหลังการใช้โปรแกรม 2 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มโรงเรียนนาจิวโนสมบรมณ์ อำเภอลำสนธิ จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 4 ซึ่งมีอยู่ 12 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 36 ห้อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านนาจิวโนโพธิ์ อำเภอลำสนธิ จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 4 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 ห้อง ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน โดยมีการหาคุณภาพโปรแกรมโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

ต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .80 - 1.00 อีกทั้งผู้วิจัยยังได้นำโปรแกรมฝึกไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) และกลุ่มนักเรียนแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงโปรแกรมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว โดยมีการหาคุณภาพโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60-1.00 จากนั้นนำไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้ค่า Item total Correlation และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .302 -.825 จากนั้นหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .940

ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ในการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วันๆ ละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ที่ 5 จัด 2 วันๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง มีลำดับขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ขั้นก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นใช้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)

2. ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้ารับการฝึกอบรมตามกิจกรรมในโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริม

เจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนเป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง โดยดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนในแต่ละครั้งตามแผนการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยบันทึกในแบบบันทึกและแบบประเมินทุกครั้งที่จัดกิจกรรมเพื่อทำการประเมินกิจกรรม

3. ขั้นหลังการทดลอง หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวฉบับเดิมและใช้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test)

4. ขั้นทำการวัดซ้ำ หลังจากให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวหลังการทดลอง (Post-test) ผู้วิจัยได้เว้นระยะ 2 สัปดาห์แล้วให้นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว ฉบับเดิมอีกครั้ง (Follow)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามตัวแปรที่ละองค์ประกอบ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พหุคูณเปรียบเทียบเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนก่อน หลังการใช้โปรแกรมและการวัดซ้ำหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม 2 สัปดาห์

ด้วยการใช้ One - way repeated measure MANOVA เพราะตัวแปรตามที่มีวัดมีองค์ประกอบหลายด้านและมีการเปรียบเทียบสมมุติฐานแบบวัดซ้ำ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555:202-205)

ผลการวิจัย

1. โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของ

นักเรียน มีคะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนหลังการใช้โปรแกรมกับหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 1,2

ตาราง 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวก่อน-หลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว และหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว 2 สัปดาห์โดยใช้สถิติ One - way repeated measure MANOVA

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
เจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว	Pillai's trace	.996	4719.042	3.000	57.000	0.000

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว ก่อน - หลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว 2 สัปดาห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way Repeated Measure MANOVA) เมื่อพิจารณาโดยรวมและแยกตามองค์ประกอบ

ตัวแปร	ช่วงเวลาที่เปรียบเทียบ		ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย (J-I)	Sig.
	(J) Time	(I) Time		
ความคิด	2	1	0.520	0.000
	3	1	0.480	0.000
	3	2	-0.041	0.211
ความรู้สึก	2	1	0.625	0.000
	3	1	0.589	0.000
	3	2	-0.035	0.335
พฤติกรรม	2	1	0.445	0.000
	3	1	0.436	0.000
	3	2	-0.009	1.000
เจตคติทางลบต่อความก้าวร้าว	2	1	0.532	0.000
	3	1	0.503	0.000
	3	2	-0.028	0.083

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน มีคุณภาพ เนื่องจากผลการวิจัยในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวหลังการเข้าร่วมโปรแกรมและ คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบวิธีการที่เหมาะสม คือ ศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาเป็นโปรแกรม ตลอดจนวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้มา กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระของแต่ละกิจกรรม โดยพิจารณารูปแบบเนื้อหาที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียนเหมาะสมคือมีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและอภิปรายแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้โปรแกรมนี้ยังได้ผ่านกระบวนการหาคุณภาพ โดยเริ่มจากการตรวจสอบแก้ไข ข้อเสนอแนะ จากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทั้งด้านเนื้อหา การวัดประเมินผล และการใช้สื่อการสอน อีกทั้งผู้วิจัยยังได้ทดลองใช้โปรแกรมกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอีก 2 กลุ่ม เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันดา ทัลละ (2550 : 91-92) ที่ได้พัฒนาการพัฒนาโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนระดับชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านสองห้องหนองดงหนองหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความ

ฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราวรรณ กองทุ่งมน (2553 : 75 - 76) ที่ได้พัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมมีระดับจิตสาธารณะหลังเข้าร่วมโปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ มากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียนคะแนนหลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน (Post-test) และคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย จากการตรวจสอบเอกสารและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังเข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวของนักเรียน พบว่านักเรียนมีเจตคติทางลบต่อความก้าวร้าวสูงขึ้นและมีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งทางกายและทางวาจาลดลง สังเกตได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน นักเรียนมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม รู้จักคิดก่อนพูดมากขึ้น พูดจาไพเราะมากขึ้น ไม่ตะโกนด่าทอหรือล้อเลียนกัน มีความสามารถในการควบคุมตนเองมากขึ้น ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวแก่กระดานผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมในโปรแกรมฝึกแต่ละกิจกรรมประกอบด้วยเทคนิค

ที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติและขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรมนั้นผู้วิจัยคอยดูแลและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก อีกทั้งยังคอยกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความเข้าใจและร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน เข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมฝึกเกิดการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเอง อีกทั้งยังเป็น การนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้รับการยอมรับจากสมาชิกในกลุ่ม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเนื้อหาในกิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยรัศมี บุตรดีคำ (2551 : 68-69) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมเด็จพระปริยัติ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางทำให้สามเณรนักเรียน

ทั้ง 8 รูป มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทินกร มากมูล (2552 : 41 - 43) ศึกษาการให้คำปรึกษาเชิงทดลองแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอมตวิทยา อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายและวาจา มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วณิชชา เหลาพร (2553 : 75 - 76) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนโรงเรียน บ้านโคกน้อย อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยใช้กลยุทธ์ การศึกษารายกรณี การอบรมนักเรียนและการให้คำปรึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่นำมาพัฒนาต่อมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น คือเลิก

แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา มีกิริยามารยาทอ่อนน้อม พุดจาไพเราะขึ้น นักเรียนปรับตัวได้อย่างเหมาะสมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 นักเรียนไม่เคยเข้าร่วมจัดกิจกรรมในลักษณะนี้มาก่อน ดังนั้นในระยะแรกนักเรียนอาจจะไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร ครูต้องใช้เทคนิคด้วยการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เล่นเกมที่ทุกคนมีส่วนร่วม กิจกรรมละลายพฤติกรรม เป็นต้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปด้วยความสนุกสนาน

1.2 ในการจัดกิจกรรมไม่ควรเว้นระยะห่างระหว่างการจัดมากนักเพราะจะทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 กิจกรรมที่ใช้ในการแสวงหาความรู้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมเจตคติการต่อต้านความก้าวร้าวของนักเรียนควรมีอย่างหลากหลาย เพิ่มใบความรู้และใบงาน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสมที่สุดกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนักเรียนจะได้แสดงพฤติกรรมตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการวัดมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการติดตามพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้ารับอบรมในระยะยาวว่านักเรียนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- จินดา ทัพละ. (2550). การพัฒนาโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านสองห้องหนองดงหนองหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จิราวรรณ กองทุ่งมน. (2553). การพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ทินกร มากมูล. (2552). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระรัตน์ บุตรดีคำ. (2551). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมเด็จพระปริยัติ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รังสรรค์ โฉมยา. (2553). Psychology จิตวิทยา : พื้นฐานในการทำความเข้าใจมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์. (2546). "วัยรุ่นกับความรุนแรง," วารสารมติชน. 26(225) : 12 ; มิถุนายน.
- วณิชชา เหลลาพร. (2554). การพัฒนาการดำเนินงานแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกน้อย อำเภอโนนไสม จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2555). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2550). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.